

Rezultati istraživanja:

Stres na radnom mestu i uticaj svetske ekonomske krize



**mart - jul
2009. godina**

Anketa na sajtu: Poslovi.infostud.com
Trajanje ankete: 16. mart – 17. jul
Ispitanici: posetioci sajta poslovi.infostud.com
Broj ispitanika: 823

Većina zaposlenih ispitanika svakodnevno doživljava stres na radnom mestu. Međutim, u velikoj meri i nezaposleni osećaju stres svakodnevno, što zbog pritiska koji je uslovljen sve većom nezaposlenošću, što zbog uticaja svetske ekonomske krize.

Najviše i najčešće stres doživljavaju stalno zaposleni ispitanici - svakodnevno ili više puta tokom nedelje, a najređe su pod stresom samostalni preduzetnici i umetnici. Što se nivoa pozicije tiče, najintenzivnije stres doživljavaju radnici, stručnjaci i menadžment, koji su pod stresom svakodnevno, a najmanje stresa na poslu imaju pripravnici i osobe na ulaznim pozicijama.

Zaposlene žene više doživljavaju stres u odnosu na zaposlene muškarce, ali visok nivo stresa doživljavaju i nezaposlene žene.

Zaposleni koji su najviše pod stresom imaju između 26 i 30 godina, a nezaposleni između 18 i 25 godina.

Većina ispitanika, oko 44% njih, svakodnevno osećaju da su pod stresom

Skoro svaki drugi ispitanik svakodnevno oseća stres. Nešto ređe, odnosno više puta u toku nedelje oseća njih oko 34%. Oko 18% ispitanika, stres osećaju par puta mesečno ili jednom mesečno. Pošteđeni od stresa, koji ga osećaju nekoliko puta godišnje ili ga gotovo nikad ne osećaju je samo oko 4%.

Nedostatak materijalnih sredstava najčešći uzrok stresa

Više od četvrtine datih odgovora na pitanje šta je najveći uzrok stresa, ispitanici su odgovorili da je to nedostatak materijalnih sredstava. Nešto manje datih odgovora se odnosilo na nezaposlenost, koja je sve veća, potom su ispitanici isticali probleme na radnom mestu i ljude kojima su okruženi kako na radnom mestu, tako i u privatnom životu. Najmanje je onih koji smatraju da na stres utiče trenutna situacija u državi i problem nerešenog stambenog pitanja.

Stres kod većine izaziva nervozu i razdražljivost

Stres se kod većine ispitanika ispoljava kroz nervozu i razdražljivost, konstantan umor i nagle promene raspoloženja. Kod nešto manje njih kroz dekoncentrisanost, glavobolju, stalni strah od nečega. Kod najmanjeg broja ispitanika se javljaju i nesаница, nezainteresovanost, pad imuniteta i fizičke promene.

Prijatelji kao lek protiv stresa

Kako bi se oslobodili stresa, većina ispitanika se druži sa prijateljima; gleda TV, filmove; opušta se u miru i tišini ili rekreacijom. Manji broj njih se opušta posvećivanjem hobijima i drugim interesovanjima; kvalitetnim snom, uz kafu i cigarete ili čak lekove. Kao način oslobađanja od stresa, najmanji broj ispitanika je naveo da se oslobađa uz alkohol ili opojna sredstva.

Svetska ekonomska kriza u uticala na povećanje stresa

Kod oko 60% ispitanika je svetska ekonomska kriza uticala na povećanje stresa, kod nekog u manjoj, kod nekog u većoj meri.

Uticaj stresa na zaposlene ispitanike

Skoro svaki drugi zaposleni ispitanik doživljava stres na radnom mestu

Od ukupnog broja ispitanika koji su zaposleni, oko 60% njih doživljava stres na radnom mestu, oko 37% u zavisnosti od radnih obaveza, a samo oko 3% zaposlenih ispitanika ne doživljava stres na radnom mestu.

Većina zaposlenih ispitanika oseća nemoć da utiče na stvari na poslu

Zbog osećaja nemoći da utiču na stvari, oko 21% zaposlenih ispitanika imaju stres na poslu. Veliki uzročnici stresa kod zaposlenih su i nerazumni zahtevi nadređenih, nedostatak komunikacije u timu ili loša komunikacija, kao i visina i/ili neizvesno vreme dobijanja plate. Nešto manje zaposlenih ispitanika je kao uzrok stresa navelo nedostatak sigurnosti za svoje radno mesto, prekovremene sate i rad sa klijentima. Najmanje je onih koji su kao uzrok naveli rad sa klijentima, oko 5% njih, i duga i česta putovanja, nešto više od 1%.

Mnogi zaposleni zbog stresa razmišljaju o otkazu

Većina odgovora na pitanje kako stres utiče na posao ispitanika, se odnosi na razmišljanje o otkazu. Mnogima stres utiče i na smanjenje produktivnosti, pogoršava im komunikaciju i povećava konflikte na poslu. Kod manjeg dela ispitanika se povećava broj i obim grešaka koje se prave tokom rada, povećava se mogućnost za povrede, kao i broj bolovanja.

Uticaoj krize na kompanije se oseti

U kompanijama kod oko 70% zaposlenih ispitanika, svetska ekonomska kriza se oseća. Njih oko 21% je ne oseća još uvek, ali smatra da će se kriza sigurno osetiti, dok samo oko 9% zaposlenih smatra da se kriza neće osetiti.

Većina koji smatraju da se kriza već oseti ili će se osetiti u firmama u kojima rade, smatraju da je ona najevidentnija u smanjenju plate, potom davanju otkaza postojećem kadru, smanjenju troškova i zaustavljanju zapošljavanja novih kadrova. Nešto manji broj ispitanih kandidata smatra da je kriza najevidentnija u neredovnim isplatama dugova dobavljačima, blokiranjem isplata plata, kao i zatvaranjem kompanije.

Većina zaposlenih ispitanika oseća strah od posledica krize i smatra da im to povećava nivo stresa, ali ne u velikoj meri

Oko 55% zaposlenih smatra da strah od posledica krize utiče na njihov nivo stresa, dok preostalih 45% smatra da ne utiče, jer se trude da ostanu pozitivni i da se izbore sa situacijom, naviknuti su na to, trude se da ne razmišljaju ili ne veruju da će lično osetiti te posledice.

Uticaoj stresa na nezaposlene ispitanike

Nezaposleni smatraju da će se teže zapošljavati, jer će se tražiti manje radnika i biće manje novih radnih mesta

Većina nezaposlenih ispitanika smatra da će kriza uticati na njih tako što će se tražiti manje radnika i biće manje novih radnih mesta. Nešto manje je onih koji misle da će poslodavci nuditi lošije uslove rada, ali i da će konkurencija za posao biti veća. Neki su čak mišljenja da će se većina nezaposlenih zapošljavati preko veze. Mali broj ispitanika smatra da će se teže naći posao, ali da, kad ga dobiju, poslodavci će se još više potruditi da zadrže radnika ukoliko se neko pokaže kao dobar radnik, kao i da će dobri kandidati biti još više cenjeni jer će poslodavci dobijati jako mnogo prijave za posao zbog sve većeg broja nezaposlenih. Najmanje je optimista koji smatraju da neće biti bitnijih posledica svetske ekonomske krize.

Strah od posledica svetske ekonomske krize povećava nivo stresa kod oko 51% nezaposlenih ispitanika

Većina je onih koji smatraju da kriza utiče na povećanje stresa. Oko 23% nezaposlenih ispitanika se trudi da ostane pozitivno i da se izbore sa situacijom. Manji broj njih (oko 11%) se naviklo na sve posledice koje donosi ekonomska kriza, dok je mali broj onih koji se trudi da ne razmišlja o tome ili ne veruje da će lično osetiti te posledice.

Demografski podaci:

Pol ispitanika:	broj	%
Muški	267	32,44
Ženski	556	67,56
ukupno	823	

Godine starosti ispitanika:	broj	%
Od 18 do 25 godina	183	22,24
Od 26 do 30 godina	256	31,11
Od 31 do 35 godina	149	18,10
Od 36 do 40 godina	89	10,81
Od 41 do 45 godina	65	7,90
Od 46 do 55 godina	67	8,14
Preko 55 godina	14	1,70
ukupno	823	

Vrsta radnog odnosa ispitanika:	broj	%
Stalno zaposlen/a	345	41,92
Zaposlen/a na određeno vreme	103	12,52
Samostalni preduzetnik / umetnik	15	1,82
Honorarni rad / freelancer	24	2,92
Radim na crno	35	4,25
ukupno	522	

Funkcija koju obavljaju ispitanici na poslu:	broj	%
Pripravnik, ulazna pozicija	33	4,01
Radnik	139	16,89
Radnik - stručnjak	156	18,96
Niži i srednji menadžment	131	15,92
Viši menadžment	63	7,65
ukupno	522	

Profesija ispitanika:	broj	%
administracija, računovod	91	11,06
arhitektura	13	1,58
bankarstvo, finansije	57	6,93
biologija	5	0,61
briga o lepoti	3	0,36
dizajn, umetnost	22	2,67
ekonomija (opšte)	107	13
elektrotehnika	32	3,89
farmacija	12	1,46
fizika	2	0,24
grafičarstvo, izdavaštvo	8	0,97
građevina, geodezija	26	3,16
hemija	19	2,31
IT	51	6,2
jezici, književnost	23	2,79
ljudski resursi (HR)	26	3,16
marketing, PR	39	4,74
mediji	16	1,94
mašinstvo	39	4,74
nešto drugo	232	28,19
ukupno	823	

Mesto stanovanja ispitanika:	broj	%
Beograd sa okolinom	373	45,32
Novi Sad sa okolinom	112	13,61
Niš sa okolinom	39	4,74
Kragujevac sa okolinom	26	3,16
Subotica sa okolinom	46	5,59
Vojvodina – ostala mesta	79	9,6
Centralna Srbija – ostala mesta	44	5,35
Zapadna Srbija – ostala mesta	50	6,08
Istočna Srbija – ostala mesta	20	2,43
Južna Srbija – ostala mesta	11	1,34
Kosovo i Metohija	2	0,24
Izvan Srbije	21	2,55
ukupno	823	
